

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE TCZEWSKIM
NA LATA 2014-2020**

Sprawozdanie z realizacji Programu w 2020 roku

Tczew, luty 2021 rok

Zgodnie z art.35a. ust.1 pkt1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. W dniu 25 marca 2014 roku Rada Powiatu Tczewskiego uchwałą Nr XLIV/285/14 przyjęła Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tczewskim na lata 2014-2020, zwany dalej Programem. Jest on niezbędnym dokumentem w procesie kreowania polityki oraz planowania działań służących rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Realizatorami działań zdefiniowanych w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych są samorządy gmin, powiatu, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego oraz inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Warunkiem powodzenia realizacji Programu jest czynne w nim uczestnictwo jego realizatorów.

Wobec powyższego, do realizatorów określonych w Programie, została wystosowana prośba o przedłożenie informacji z osiągniętych w 2020 roku wskaźników. Przedmiotowe sprawozdanie sporządzono w oparciu o otrzymane informacje, przedłożone przez poszczególnych realizatorów w wersji tabelarycznej, według wzoru dostępnego na stronie internetowej powiatu: <http://powiat.tczew.pl> w zakładce: Sprawozdanie z realizacji > Tabela – informacja z osiągniętych wskaźników realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tczewskim na lata 2014-2020.

Głównym celem Programu jest stworzenie jak najlepszych warunków do podejmowania działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz poprawa ich sytuacji, przede wszystkim w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych realizuje następujące cele szczegółowe:

- 1) likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- 2) rozwój potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) dostęp do wszechstronnej rehabilitacji oraz promocja praw osób niepełnosprawnych;
- 4) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- 5) aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

REALIZACJA POSZCZEGÓLNYCH CELÓW PROGRAMU

Cele Programu realizowane były w ramach własnych działań podejmowanych przez realizatorów Programu oraz w ramach realizowanych projektów, programów i innych zleconych zadań. Podane w sprawozdaniu dane w liczbach i kwotach często są danymi szacunkowymi. Przy opracowaniu sprawozdania bardziej skupiono się na rodzaju podjętych działań niż na liczbach i kwotach.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1

LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM PEŁNE UCZESTNICTWO W ŻYCIU SPOŁECZNYM

Działania określone w celu szczegółowym nr 1:

- 1) likwidacja barier architektonicznych, w tym m.in. w budynkach użyteczności publicznej;
- 2) dostosowanie infrastruktury drogowej (m.in. jezdni, chodników, przejść dla pieszych) do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 3) likwidacja barier transportowych;
- 4) likwidacja barier w komunikowaniu się, w tym m.in. poprzez zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- 5) opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu Tczewskiego i dokumentów pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych, między innymi przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Realizatorzy działań wskazani w Programie: domy pomocy społecznej, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki edukacyjne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, samorząd gminny i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie (PCPR) oraz Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych (PSRdsON).

Działania podjęte:

Realizacja programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program wyrównywania różnic między regionami III - realizatorem programu jest samorząd powiatowy. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. W 2020 roku program był realizowany w następujących obszarach:

- 1) Obszar B - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania;
- 2) obszar D – likwidacja barier transportowych;
- 3) obszar G – skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
- 4) obszar F – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów zajęciowych.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”- realizatorem jest Starostwo Powiatowe w Tczewie – Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON. Nadrzędnym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

„Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” - realizatorem jest Starostwo Powiatowe w Tczewie – Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON. W ramach Programu wprowadzona została możliwość uzyskania pomocy finansowej w związku z wystąpieniem w Polsce zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii. Pomoc finansowa w ramach Modułu III udzielana jest osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc ta udzielana jest w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, w ramach przyznanego każdego roku uchwałą Rady Powiatu Tczewskiego limitu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w przedmiocie:

- dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (informacja przedstawiona w celu szczegółowym nr 3),
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Koordynator do spraw dostępności w Starostwie Powiatowym w Tczewie

Zarządzeniem nr 36/2020 Starosty Tczewskiego z dnia 11 września 2020 roku w Starostwie Powiatowym w Tczewie została wyznaczona osoba pełniąca funkcję koordynatora do spraw dostępności. Do zadań koordynatora do spraw dostępności należy w szczególności:

- wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez podmiot,
- przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmiot,
- monitorowanie działalności podmiotu, w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W ramach planowanych działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami:

- dokonano wstępnej analizy stanu obiektu Starostwa Powiatowego w Tczewie,
- opracowano i zamieszczono na stronie BIP deklarację dostępności,
- podjęto czynności związane z dostosowaniem strony internetowej powiatu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie - likwidacja barier architektonicznych prowadzona była w miejscu zamieszkania indywidualnych osób z niepełnosprawnością, uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie z PCPR w ramach środków finansowych pochodzących z PFRON. Likwidacja barier polegała przede wszystkim na dostosowaniu łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, dostosowaniu podłóg, likwidacji progów itp. Pomocą zostało objętych 27 osób niepełnosprawnych. Wydatkowano środki w wysokości 199.554,00 zł.

W ramach **Programu wyrównywania różnic między regionami III - Obszar B** (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) Gmina Miejska Tczew zrealizowała dla Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. płk. Stanisława Dąbka projekt pn. „Budowa podjazdu i dojścia do budynku dla dzieci niepełnosprawnych i na wózkach inwalidzkich”: kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 71.500,00 zł (koszty realizacji zadania 132.225,00 zł, ze środków PFRON wypłacono 71.500,00 zł).

W ramach **Programu wyrównywania różnic między regionami III – Obszar F** (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej) zrealizowano 2 projekty:

- 1) projekt pn. „*Remont dachu budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Kole PSONI w Tczewie*” przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 154.996,47 zł (koszty realizacji zadania 193.500,54 zł, ze środków PFRON wypłacono 154.800,43 zł). Z własnych środków Koło wyremontowało salę gimnastyczną wraz z przedsionkiem, pracownię ceramiczną, korytarz na piętrze oraz pracownię plastyczną;
- 2) projekt pn. „*Remont toalet w Warsztacie Terapii Zajęciowej*” przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie, w ramach, którego toalety zostały kompleksowo dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 38.640,00 zł (koszty realizacji zadania 46.086,66 zł, ze środków PFRON wypłacono 36.869,32 zł).

Ponadto podjęto inne, niżej wymienione działania, mające na celu likwidację barier architektonicznych:

- 1) **Dom Pomocy Społecznej w Rudnie** – modernizacja elewacji budynku z dostosowaniem elementów zewnętrznych do potrzeb osób niepełnosprawnych (poniesione nakłady finansowe – 278.786,25 zł), remont pomieszczeń i korytarzy (poniesione nakłady finansowe 2.369,47 zł), remont pomieszczenia socjalnego, magazynu, pomieszczenia do odbycia kwarantanny (poniesione nakłady finansowe 8.842,12 zł. Z podjętych działań skorzystało 130 osób;
- 2) **Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie** – zrealizowano zadanie pn. „Modernizacja pomieszczeń z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych w celu polepszenia standardów”, na które otrzymano dofinansowanie ze środków PFRON w kwocie 199.000,00 zł. Realizacja zadania miała na celu modernizację pomieszczeń sanitarnych i przyległych pokoi mieszkalnych mieszkańców domu w wyniku, której polepszeniu uległy standardy mieszkalne podopiecznych. Dzięki przeprowadzonej modernizacji zwiększyła się samodzielność zarówno osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, jak również osób starszych mających problemy z utrzymaniem równowagi oraz obarczonych zmniejszoną mobilnością;
- 3) **Gmina Gniew** – likwidacja barier architektonicznych w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 poprzez wymianę nawierzchni podłogi w jeden sali na antypoślizgową, poszerzenie wejścia do klasy i wstawienie szerszych drzwi, zamontowanie barierki na schodach.

DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Gmina Pelplin – zrealizowano dwa projekty dofinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych. Budowa drogi gminnej wewnętrznej w miejscowości Wielki Garc oraz budowa ul. Kościelnej w miejscowości Rudno. W ramach projektów wykonano chodniki i przejścia dla pieszych dostosowane dla osób niepełnosprawnych (zanizowane krawężniki

przy przekraczaniu jezdni). W ramach obu realizowanych zadań wykonano również miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych (po jednym miejscu w obu lokalizacjach). Poniesione nakłady finansowe obu zadań łącznie – 3.204.065,35 zł. Szacuje się, że pomocą zostało objętych około 416 osób.

LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH

Starosta Tczewski w roku sprawozdawczym wydał dwie decyzje na wyznaczenie miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w Tczewie (tzw. koperty) przy ul. Jurgo 17 i ul. Jurgo 25.

W ramach pilotażowego programu „*Aktywny samorząd*”, obszar C beneficjenci ubiegali się o dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, skutera inwalidzkiego, naprawy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz zakupu protezy kończyny dolnej. W ramach środków finansowych PFRON przyznanych w 2020 roku na realizację programu „*Aktywny samorząd*” zawarto:

- 1) 4 umowy na dofinansowanie zakupu skutera inwalidzkiego - łącznie udzielono dofinansowanie w wysokości 29.325,00 zł;
- 2) 1 umowę na dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym wraz z dodatkowym wyposażeniem - wysokość udzielonego dofinansowania 25.000,00 zł;
- 3) 1 umowę na dofinansowanie zakup akumulatorów do posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – wysokość udzielonego dofinansowania 1.200,00 zł;
- 4) 2 umowy na dofinansowanie zakupu protezy kończyny dolnej - łącznie udzielono dofinansowanie w wysokości 30.300,00 zł.

W zakresie dofinansowania kosztów uzyskania prawa jazdy (obszar A) udzielono wsparcie 2 beneficjentom. Wszystkie wnioski dotyczyły dofinansowania kosztów uzyskania prawa jazdy kat. B. Koszt realizacji obszaru A - 7.148,50 zł.

W ramach *Programu wyrównywania różnic między regionami III*, obszar D – likwidacja barier transportowych, realizowano 7 projektów:

- 1) DPS Damaszk: projekt pn. „Zakup samochodu osobowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych” – kwota dofinansowania z PFRON 90.000,00 zł (termin dostawy do 1 marca 2021 r.), koszt pojazdu zgodnie z umową z dostawcą 169.700,00 zł (bez ubezpieczenia i bez rejestracji pojazdu);
- 2) DPS Rudno: projekt pn. „Zakup samochodu z 9 miejscami, do przewozu osób na wózkach inwalidzkich” – kwota dofinansowania z PFRON 90.000,00 zł (termin dostawy do 1 marca 2021 r.), koszt pojazdu zgodnie z umową z dostawcą 169.700,00 zł (bez ubezpieczenia i bez rejestracji pojazdu);

- 3) DPS Gniew: projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnoprawnych dla Domu Pomocy Społecznej w Gniewie” – kwota dofinansowania z PFRON 90.000,00 zł (pojazd dostarczony 1 lutego 2021 r.), koszt pojazdu zgodnie z umową z dostawcą 169.700,00 zł (koszt z ubezpieczeniem i rejestracją 175.622,50 zł);
- 4) SOSW Pelplin: projekt pn. „Zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych” kwota dofinansowania z PFRON 175.000 zł (termin dostawy do 31 marca 2021 r.), koszt pojazdu zgodnie z umową z dostawcą 205.999,00 zł (bez ubezpieczenia i bez rejestracji pojazdu);
- 5) Caritas Diecezji Pelplińskiej: projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych do Środowiskowego Domu Samopomocy w Rajkowach” kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 90.000,00 zł (koszty realizacji zadania 147.300 zł, ze środków PFRON wypłacono 90.000 zł);
- 6) Gminą Gniew na rzecz: Środowiskowego Domu Samopomocy w Gniewie: projekt pn. „Zakup pojazdu dla osób niepełnosprawnych na potrzeby ŚDS – szansą na bycie razem” kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 90.000,00 zł (koszty realizacji zadania 139.760,00 zł, ze środków PFRON wypłacono 90.000,00 zł);
- 7) Gminą Miejską Tczew dla Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. płk. Stanisława Dąbka projekt pn. „Zakup busa do przewozu dzieci niepełnosprawnych” ” kwota dofinansowania z PFRON zgodnie z umową 90.000,00 zł (koszty realizacji zadania 149.250,00 zł, ze środków PFRON wypłacono 90.000,00 zł).

LIKWIDACJA BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ

Realizacja pilotażowego programu „*Aktywny samorząd*”, obszar B - zawarto 15 umów z beneficjentami o dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania na łączną kwotę 65.603,57 zł. Głównie przedmiotem dofinansowania były laptopy, urządzenia wielofunkcyjne, smartfony, specjalistyczne oprogramowanie. W dwóch przypadkach dofinansowano sterownik do ślimaka słuchowego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie w obszarach mających na celu likwidację barier w komunikowaniu się poprzez zakup sprzętu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania, pomocą objęło 29 beneficjentów, a łączny koszt tych działań to kwota 63.820,00 zł.

Gmina Pelplin - W 2020 roku Gmina Pelplin zrealizowała projekt pn.: „Akademia Kompetencji Cyfrowych dla mieszkańców Gminy Pelplin”. Choć czas jego realizacji przypadł w większości na obostrzenia sanitarne, ostatecznie uznać należy, iż przyniósł on wiele profitów mieszkańcom Gminy Pelplin, którzy wzięli w nim udział. W ramach tego projektu zakupiono 12 laptopów, które posłużyły do darmowych szkoleń komputerowych, w szczególności skierowanych do seniorów i osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Pelplin. Łącznie udało się przeszkolić 144 osoby w następującej tematyce: „Moje finanse

i transakcje w sieci” oraz „Działam w sieciach społecznościowych”. Wartość projektu wyniosła 80.640 zł, całość wydatków przewidziana do realizacji projektu finansowana była w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 – 2020, osi priorytetowej nr III: Cyfrowe Kompetencje Społeczeństwa, działania 3.1.: Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych dotycząca realizacji projektu grantowego pn.: „Akademia kompetencji cyfrowych dla mieszkańców województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, podlaskiego”.

Gmina Gniew – zakup monitora interaktywnego w Szkoły Podstawowej nr 1. Koszt inwestycji – 8.500 zł.

Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie zakupił 4 telefony komórkowe do użytku mieszkańców, aby w związku z zaistniałą pandemią i wiążącymi się z nią ograniczeniami kontaktów z środowiskiem zewnętrznym, za pośrednictwem personelu domu, mieli możliwość kontaktowania się z bliskimi, korzystając z Messengera, WhatsApp, czy po prostu rozmów telefonicznych. Zakupiono również laptop do przeprowadzania telekonferencji.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pelplinie pod koniec 2020 roku zakupił sprzęt elektroniczny (laptopy, tablety – łącznie 12 sztuk) z przeznaczeniem do zdalnego nauczania, do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów. Koszt zakupu – 28.544,07 zł.

Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie – zakupiono 25 tabletów (koszt 31.994,00 zł), laptop (1 szt. – 2.602,00 zł) oraz oprogramowanie wspierające pracę dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (koszt – 7.200,00 zł). Urządzenia wraz z oprogramowaniem ułatwiły komunikację nauczycieli z dziećmi oraz służyły nauczaniu zdalnemu.

Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie – realizacja projektu „Tak słucham”. Psychologiczne wsparcie online. W ramach projektu każda osoba niepełnosprawna mogła połączyć się on-line z psychologiem, który dostępny był 3 godziny dziennie w tygodniu. Wsparcie psychologiczne udzielane było po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym lub mail-owym. Koszt projektu – 3.500 zł. Projekt finansowany był ze środków PFRON. Ze wsparcia on-line skorzystało około 60 osób.

KARTY PARKINGOWE

Od dnia 1 lipca 2014 roku na mocy przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110) organem wydającym kartę parkingową jest przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby niepełnosprawnej lub siedzibę placówki.

Tab.1 Wydane karty parkingowe w latach 2016-2020

Rok	Karty parkingowe (dla osób niepełnosprawnych)	Karty parkingowe (dla placówek)
2016	460	2
2017	506	0
2018	697	0
2019	807	2
2020	807	0

DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEJ SPOŁECZNEJ RADY DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Przy Staroście działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób niepełnosprawnych, która jest organem opiniodawczo-doradczym, powoływanym na okres 4 lat. Zgodnie z art. 44b ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zakresu działań powiatowych rad należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i realizacji ich praw, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. W roku sprawozdawczym Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych obradowała 6 razy. Podczas swoich spotkań, z których część odbyła się zdanie z uwagi na panującą pandemię, opiniowała projekty uchwał Rady Powiatu Tczewskiego pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych, w tym między innymi w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone będą środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 r. oraz uchwał ją zmieniających, w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Powiatu Tczewskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami, których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok, w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021-2023; w sprawie przyjęcia na lata 2021-2023 Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, w sprawie przystąpienia do realizacji programu pod nazwą: Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi. Ponadto członkowie Rady wydali opinię do projektu uchwały w sprawie zasad przyznawania dofinansowań ze środków PFRON zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2021r. oraz do złożonych wniosków ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

ROZWÓJ POTENCJAŁU ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania określone w celu szczegółowym nr 2:

- 1) udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym na realizację zadań Powiatu Tczewskiego;
- 2) promowanie działań organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) wspieranie działań organizacji pozarządowych, między innymi poprzez szkolenia, system informacji dla organizacji;
- 4) udostępnianie organizacjom pozarządowym obiektów sportowych i kulturalnych w celu umożliwienia realizacji przedsięwzięć dotyczących osób niepełnosprawnych;
- 5) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w składzie Komisji Konkursowej opiniującej wnioski składane o dotacje ze środków PFRON;
- 6) działanie Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako reprezentacji organizacji pozarządowych, osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Realizatorzy tych działań, wskazani w Programie: samorząd gminny i powiatowy, PCPR w Tczewie, PUP w Tczewie, PSRdsON, domy pomocy społecznej, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki edukacyjne, ośrodki pomocy społecznej i organizacje pozarządowe.

Działania podjęte:

UDZIELANIE DOTACJI ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM DZIAŁAJĄCYM NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiat Tczewski - współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, odbywała się zgodnie z uchwalonym, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, rocznym Programem Współpracy Powiatu Tczewskiego z Organizacjami Pozarządowymi.

Tab.2 Przyznane dotacje z budżetu powiatu tczewskiego

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Nazwa zadania	Kwota przyznana w 2020 r.	Uwagi
1	Stowarzyszenie Tczewskich Amazonek z siedzibą w Tczewie	REHABILITACJA PSYCHOFIZYCZNA AMAZONEK	5.850,00 zł	Zadanie zrealizowane częściowo – organizacja zwróciła niewykorzystaną dotację w wysokości 1.650 zł
2	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną z siedzibą w Tczewie	Pokonaj stres	7.500,00 zł	Zadanie zrealizowane
3	Stowarzyszenie Tczewskich Amazonek z siedzibą w Tczewie	ZADBAJ O SIEBIE	560,00 zł	Rezygnacja z realizacji zadania – zwrot dotacji
4	Stowarzyszenie „Wesoła Stonoga” z siedzibą w Pelplinie	Wesoła Stonoga promuje zdrowie	3.875,00 zł	Zadanie zrealizowane częściowo – organizacja zwróciła niewykorzystaną dotację w wysokości 1.543,45 zł
5	Kolory Życia z siedzibą w Tczewie	HIGIENA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	2.800,00 zł	Zadanie zrealizowane
6	Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie z siedzibą w Tczewie	XVIII Międzynarodowy Przegląd Teatrów Wspaniałych	15.000,00 zł	Rezygnacja z realizacji zadania przed zawarciem umowy
	Tczewski Uniwersytet Trzeciego Wieku	„Aquabike – nowatorska forma rehabilitacji i gimnastyka usprawniająca dla niepełnosprawnych seniorów 60+, kontynuacja projektu z 2016 r.”	3.300,00 zł	Zadanie zrealizowane
	Caritas Diecezji Pelplińskiej	XIII Kocięskie Igrzyska Sportowe Osób Niepełnosprawnych	9.000,00 zł	Rezygnacja z realizacji zadania – zwrot dotacji
	Caritas Diecezji Pelplińskiej	VI letni integracyjny warsztat gospel	12.000,00 zł	Rezygnacja z realizacji zadania – zwrot dotacji
Razem			59.885,00 zł	

Ponadto, Stowarzyszenie Wesoła Stonoga, które działa przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Pelplinie, w 2020 roku realizowało projekt pn. „Wesoła Stonoga na ścieżce czasu Pelplina – reaktywacja”, który polegał na odnowieniu tablic informacyjnych, zakupie stojaków dla rowerów. Projekty realizowane były w ramach dotacji pozyskanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Lokalna Grupa Działania Wstęga Kocięwa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie – udzielono dotację celową w wysokości 2.320.456,00 zł dla Domu Pomocy Społecznej w Bielawkach na prowadzenie na terenie powiatu tczewskiego domu dla 114 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Gmina Miejska Tczew

W 2020 roku udzielono dotacje organizacjom pozarządowym na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, o których mowa w tabeli nr 3,4 i 5:

Tab.3 Przyznane dotacje z zakresu ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Nazwa zadania	Kwota przyznana w 2020 r.	Uwagi
1	Tczewski Uniwersytet Trzeciego Wieku	„Aquabike – nowatorska forma rehabilitacji i gimnastyka usprawniająca dla niepełnosprawnych seniorów 60+, kontynuacja projektu z 2016 r.”	4.000,00 zł	-
2	Stowarzyszenie Tczewskich Amazonek	„Rehabilitacja Psychofizyczna Amazonek”	4.800,00 zł	-
3	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	„Kontynuacja rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną na basenie”	3.000,00 zł	-
4	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	„Kontynuacja rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną podczas hipoterapii”	3.500,00 zł	-
5	Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski	„Sprawny- Niepełnosprawny 2020”	1.500,00 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane
6	Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski	„Razem nad Morze 2020”	4.000,00 zł	-
7	Fundacja Domu Kultury w Tczewie	„Wspomaganie rozwoju dzieci zagrożonych wystąpieniem deficytów rozwojowych i zagrożonych niepełnosprawnością – kontynuacja działań ”	5.000,00 zł	-
Razem			25.800,00 zł	

Dodatkowo w ramach konkursu ofert przekazano dotację dla Stowarzyszenia na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie pn.:

- „Świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla niepełnosprawnych dzieci w miejscu zamieszkania na terenie Tczewa” w kwocie 312.846,00 zł.
- „Prowadzenie ośrodka wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy dla 25 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym, w tym dla 18 osób z niepełnosprawnością sprzężoną” w kwocie 639.323,00 zł.

Tab.4 Przyznane dotacje z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Nazwa zadania	Kwota przyznana w 2020 r.	Uwagi
1	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	Największe jaja w Tczewie	2.500,00 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane
2	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej	3.500,00 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane
3	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	Kiermasz Bożonarodzeniowy z koncertem kolęd	3.000,00 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane
4	Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie	XVIII Międzynarodowy Przegląd Teatrów Wspaniałych	21.000,00 zł	Zadanie nie zostało zrealizowane
Razem			30.000,00 zł	

W związku z pandemią koronawirusa zadania planowane przez organizacje pozarządowe, którym przyznano dofinansowanie na realizację projektów w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, nie mogły zostać zrealizowane.

Tab.5 Przyznane dotacje z zakresu upowszechniania turystyki

Lp.	Podmiot – organizacja pozarządowa	Nazwa zadania	Kwota przyznana w 2020 r.
1	Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie	Kociewie nasza mała Ojczyzna	1.250,00 zł
Razem			1.250,00 zł

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

DOSTĘP DO WSZECHESTRONNEJ REHABILITACJI ORAZ PROMOCJA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania określone w celu szczegółowym nr 3:

- 1) poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi oraz nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi;
- 2) możliwość korzystania z obiektów sektora pomocy społecznej przez osoby niepełnosprawne, np. poprzez tworzenie świetlic integracyjnych;
- 3) dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych;
- 4) inspirowanie osób niepełnosprawnych do pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce – popularyzacja aktywnego trybu życia;
- 5) współpraca z mediami na gruncie lokalnym oraz prowadzenie strony internetowej zawierającej informacje o pomocy świadczonej przez poszczególne instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6) prowadzenie prelekcji w szkołach i placówkach oświatowych na temat przyczyn i skutków powstawania niepełnosprawności.

Realizatorzy wskazani w tym obszarze działań to samorząd gminny i powiatowy, PCPR, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie, policja, DPS-y, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki edukacyjne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i podmioty lecznicze.

Działania podjęte:

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Tczewie – w 2020 roku wydano łącznie 452 orzeczenia o niepełnosprawności, w tym 297 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, 11 orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, 58 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Wydane orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zawierają istotne wskazówki do pracy z uczniem niepełnosprawnym w szkole. Poradnia, w roku sprawozdawczym, koordynowała program „Za życiem”, współpracując z placówkami i terapeutami z ośrodków wychowawczo-terapeutycznych. W 2020 roku objęto 39 dzieci wsparciem terapeutycznym w różnych obszarach niepełnosprawności. Prowadzone były prelekcje dla nauczycieli i rodziców na temat przyczyn i skutków powstawania niepełnosprawności oraz szkoleniowe rady pedagogiczne w placówkach oświatowych. W ramach działań Poradni prowadzone były spotkania (również on-line) edukacyjno-wspierające z psychologami, pedagogami, logopedami szkolnymi i doradcami zawodowymi w ramach sieci współpracy. W ramach aktywizacji zawodowej prowadzone

było doradztwo zawodowe dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, a także opiniowano możliwości podjęcia nauki w szkołach branżowych I stopnia. Wydano 7 opinii wspierających uczniów z problemami zdrowotnymi.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie działa **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**. W 2020 roku wydał łącznie 3.211 orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności (292 orzeczenia o niepełnosprawności i 2.919 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności).

Tab.5 Wydane orzeczenia w latach 2016-2020

Rok	Wydane orzeczenia (ogółem)
2016	2.789
2017	3.140
2018	3.329
2019	3.043
2020	3.211

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Wydział Interwencji Kryzysowej (WIK) – z pomocy specjalistycznej (konsultacje psychologiczne i prawne) skorzystały 2 osoby, których członkami są osoby z niepełnosprawnością. Osoby te poszukiwały wsparcia psychologicznego dla siebie oraz niepełnosprawnego członka rodziny. Ponadto z pomocy WIK skorzystały 4 osoby niepełnosprawne. Odbyło się 11 konsultacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pelplinie objął wsparciem 136 klientów posiadających orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w postaci przyznania pomocy finansowej z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych z tytułu niepełnosprawności w łącznej kwocie 692.997,00 zł - w zakresie przyznanej pomocy udzielono klientom informacji i pomocy względem potrzeb; wybranym rodzinom udzielono również poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego) stosownie do sytuacji rodzin.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (M-GOPS) w Gniewie w 2020 roku realizował usługi opiekuńcze z programu Solidarnościowego dla 20 osób, objął pomocą asystenta dla osób niepełnosprawnych 12 osób. Realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci niepełnosprawnych, w ramach, których pomocą objęto 18 podopiecznych. W ramach projektu rewitalizacji „Gniew - ludzie z charakterem” usługami opiekuńczymi objęto 2 osoby. Pracownicy socjalni M-GOPS w Gniewie współpracowali z Gminną Radą do Spraw Seniorów w Gniewie, Gniewskim Uniwersytetem III Wieku. W ramach działalności informowali seniorów o możliwościach skorzystania ze

wsparcia w postaci pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, inspirowania do aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez udział w zajęciach kulturalnych i zwiększenia aktywności fizycznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morzeszczynie świadczył usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 7 osób z zaburzeniami psychicznymi.

W Tczewie działa Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), będący odrębną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Tczew, powołaną w celu realizacji zadań pomocy społecznej zleconych przez administrację rządową. Siedzibą ŚDS jest miasto Tczew, ul. Armii Krajowej 55A/1. Środowiskowe domy samopomocy, w zależności od kategorii osób, dla których są przeznaczone, dzielą się na następujące typy:

- a) typ A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych;
- b) typ B - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- c) typ C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych;
- d) typ D - dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (brak na terenie powiatu tczewskiego).

ŚDS prowadzi działalność w kilku odrębnych budynkach zwanych filiami:

- 1) ŚDS przy ul. Nowowiejskiej 18 - typ AB;
- 2) ŚDS przy ul. Chopina 33 - typ AB;
- 3) ŚDS przy ul. Armii Krajowej 55 - typ AB;
- 4) ŚDS przy ul. Niepodległości 10 - typ C.

Ponadto na terenie powiatu tczewskiego prowadzone są środowiskowe domy samopomocy:

- 1) ŚDS w Narkowach przy ul. Tczewskiej 11 - typ ABC;
- 2) ŚDS w Gniewie przy ul. Krasickiego 8 - typ AB;
- 3) ŚDS w Rajkowach, ul. Akacjowa 54 – typ AB;
- 4) ŚDS w Tczewie przy ul. Grunwaldzkiej 1 - prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie - typ AB.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie, w ramach własnej działalności, w 2020 roku przeprowadził działania aktywizujące dla 32 podopiecznych z niepełnosprawnością.

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi

W związku z pojawieniem się w 2020 roku Covid-19 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych opracował Program „*Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi*”, skierowany do osób z niepełnosprawnością, które nie miały możliwości korzystania z zajęć rehabilitacyjnych, finansowanych ze środków PFRON, w zawieszonych placówce przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych w miesiącu. Z programu skorzystać mogli:

- 1) uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej;

- 2) uczestnicy środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.);
- 3) podopieczni dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.);
- 4) podopieczni placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.);
- 5) uczestnicy programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
- 6) pełnoletni (od 18 do 25 roku życia) uczestnicy zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r. poz. 529);
- 7) pełnoletni (od 18 do 24 roku życia) wychowankowie specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910);
- 8) pełnoletni (od 18 do 25 roku życia) wychowankowie ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910).”

Na terenie powiatu tczewskiego Program ten realizował Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON Starostwa Powiatowego w Tczewie.

W ramach Programu udzielono wsparcie w łącznej wysokości 876.500 zł, dla 413 osób niepełnosprawnych, w tym dla 328 osób niepełnosprawnych występujących we własnym imieniu i 85 podopiecznych.

TURNUSY REHABILITACYJNE

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie wpłynęło 736 wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, w tym 212 wniosków dla opiekunów. Z uwagi na organiczne środki finansowe PFRON, a także ze względu na zamykanie ośrodków rehabilitacji ze względu na panującą pandemię, z pomocy skorzystało 339 osób, w tym 219 osób dorosłych niepełnosprawnych, 29 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, 63 opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, 28 opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Tab.6 Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2016-2020

Rok realizacji	Liczba osób, którym udzielono wsparcie	Wysokość udzielonego wsparcia (w zł)
2016	295	319.812,00
2017	272	299.565,00
2018	299	344.190,50
2019	329	410.356,00
2020	339	454.171,00

INSPIROWANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PEŁNEGO I AKTYWNEGO UDZIAŁU W ŻYCIU KULTURALNYM, SPORCIE, REKREACJI I TURYSTYCE – POPULARYZACJA AKTYWNEGO TRYBU ŻYCIA

Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu tczewskiego prowadzonych jest 6 powiatowych domów pomocy społecznej:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Gniewie - dom dla 99 osób przewlekłe somatycznie chorych i z niepełnosprawnością fizyczną;
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Damaszcze - dom dla 126 osób przewlekłe psychicznie chorych;
- 3) Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie - dom dla 156 osób z niepełnosprawnością fizyczną i przewlekłe somatycznie chorych;
- 4) Dom Pomocy Społecznej w Rudnie - dom dla 77 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym dla 69 dorosłych i dla 8 dzieci;
- 5) Dom Pomocy Społecznej w Stanisławiu - dom dla 80 osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 6) Dom Pomocy Społecznej w Wielkich Wyrębach - dom dla 78 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym dla 24 dzieci i młodzieży oraz dla 54 dorosłych,

oraz Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach, prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego dla 114 osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Domy pomocy społecznej, ze względu na charakterystykę swojej działalności, przez cały rok podejmowały działania zmierzające do pełnego uczestnictwa ich mieszkańców w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym oraz popularyzujące aktywny tryb życia. Z uwagi na pandemię wirusa i związane z tym rządowe obostrzenia działanie te w roku

sprawozdawczym zostały znacznie ograniczone. Wstrzymano odwiedziny i wyjazdy mieszkańców. W związku z panującą pandemią nie odbyło się wiele zaplanowanych wydarzeń, a te, które udało się podjąć, zrealizowano często w ograniczonym zakresie. **Dom Pomocy Społecznej w Rudnie** zorganizował łącznie 64 eventy, w których wzięło udział około 200 osób. Był głównym partnerem projektu społecznego realizowanego przez grupę nieformalną „Dam radę” w skład, której wchodził mieszkający domu i pracownicy DPS w Rudnie. W ramach Funduszu Akumulator Społeczny realizatorzy otrzymali dofinansowanie w wysokości 3.500 zł na realizację projektu pn. „Spotkania nad wodą z Rybą na Ty! 2”. **Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach**, w okresie przed pandemią (styczeń – luty) zorganizował dla swoich mieszkańców uczestnictwo w jasełkach oraz w wyjazdowym koncercie kolęd „Głośna Noc, czyli Betlejem w Gdyni”. W ramach upamiętnienia postaci Jana Pawła II, mieszkańcy uczestniczyli w obchodach setnych urodzin papieża. Wydarzenia sportowe organizowane były latem na terenie parku DPS w Bielawkach.

Miejska Biblioteka Publiczna w Pelplinie w 2020 r. podejmowała działania mające na celu inspirowanie osób niepełnosprawnych do pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym poprzez m.in. organizację cyklicznych spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci z niepełnosprawnością oraz organizację Nocy Bibliotek, na której obecne były osoby niepełnosprawne. W działania wzięło udział około 45 osób.

WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI NA GRUNCIE LOKALNYM ORAZ PROWADZENIE STRONY INTERNETOWEJ ZAWIERAJĄCEJ INFORMACJE O POMOCY ŚWIADCZONEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE INSTYTUCJE I ORGANIZACJE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

O swoich działaniach, podjętych jak i planowanych, zarówno samorządy, jak i jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe, informowały na prowadzonych w ramach swojej działalności stronach internetowych oraz niektórzy na portalach społecznościowych, jak Facebook. Na przykład na stronie internetowej <http://powiat.tczew.pl> znajduje się zakładka *Niepełnosprawni*, gdzie zainteresowane osoby mogą dowiedzieć się o wydarzeniach i programach do nich skierowanych. Ponadto realizatorzy przedsięwzięć na bieżąco współpracowali z mediami na gruncie lokalnym, np. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tczewie współpracuje z Telewizją TETKA, Vectra, z radiem Tczew, Głos i gazetami: Panorama Tczewa, Dziennik Bałtycki, Gazeta Tczewska, Kurier Tczewski. Środowiskowe Domy Samopomocy wydawały co miesiąc własną gazetę „Ja, ty, on, czyli my”, która redagowana była i jest nadal przez osoby z zaburzeniami psychicznymi. Wersja elektroniczna gazetki jest dostępna na stronie www.mops.tczew.pl/sds/publikacje. Prowadzony jest również profil na portalu społecznościowym Facebook, dostępny pod adresem www.facebook.com/sdstczew.

PROWADZENIE PRELEKCJI W SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH NA TEMAT PRZYCZYN I SKUTKÓW POWSTAWANIA

W ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w placówkach edukacyjnych prowadzone były prelekcje na temat przyczyn i skutków powstawania niepełnosprawności, poszanowania praw osób niepełnosprawnych, tolerancji i zrozumienia, radzenia sobie z niepełnosprawnością w życiu codziennym, zagrożeń wynikających z niewłaściwych zachowań prowadzących do utraty zdrowia oraz życia. Pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Tczewie przeprowadzili 5 spotkań w szkołach na terenie powiatu tczewskiego, podczas których omówione zostały zagadnienia, takie jak odpowiedzialność za popełnione czyny karalne, postępowanie w przypadku, gdy jest się świadkiem przemocy wobec rówieśników, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, promowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4

WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Działania określone w celu szczegółowym nr 4:

- 1) wsparcie działań mających na celu tworzenie warunków do nauki, w szczególności w placówkach, dla których powiat jest organem prowadzącym;
- 2) wsparcie działań edukacyjnych osób niepełnosprawnych na poziomie ponadgimnazjalnym;
- 3) promowanie i rozwój warsztatów terapii zajęciowej w powiecie;
- 4) wspieranie działań służących integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami;
- 5) obejmowanie aktywną opieką psychologiczną i pedagogiczną wszystkich dzieci niepełnosprawnych od momentu stwierdzenia niepełnosprawności, a ich rodziców doradztwem psychologicznym i pedagogicznym;
- 6) podejmowanie działań w pierwszym stadium niepełnosprawności u niemowląt i dzieci poprzez regularną rehabilitację.

Realizatorzy wskazani w Programie: samorząd gminny i powiatowy, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki edukacyjne, podmioty lecznicze.

Działania podjęte:

WSPARCIE DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU TWORZENIE WARUNKÓW DO NAUKI, W SZCZEGÓLNOŚCI W PLACÓWKACH, DLA KTÓRYCH POWIAT JEST ORGANEM PROWADZĄCYM

W Tczewie prowadzony jest Zespół Placówek Specjalnych, w skład, którego wchodzi:

- a) Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy – przeznaczony dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, z autyzmem, z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna,
- b) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Jana Pawła II, w skład, którego wchodzi:
 - Przedszkole nr 3 Specjalne,
 - Szkoła Podstawowa nr 9 Specjalna,
 - Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5 Specjalna,
 - Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy,
 - Internat wraz z grupami dziennymi zapewniającymi opiekę wychowawczą w ramach zajęć świetlicowych, uczniom przed i po lekcjach.

W Pelplinie prowadzony jest Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który jest placówką dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim oraz dla dzieci i młodzieży z autyzmem w tym z zespołem Aspergera. W jego skład wchodzi:

- a) Szkoła Podstawowa Nr 3 Specjalna,
- b) Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy,
- c) Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze,
- d) Świetlica,
- e) Grupy wychowawcze,
- f) Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dzieci.

Tab.7 Stan uczniów w roku szkolnym 2019/2020

Placówka edukacyjna		Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy		49
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tczewie	Przedszkole nr 3 Specjalne	64
	Szkoła Podstawowa nr 9 Specjalna	142
	Branżowa Szkoła I Stopnia nr 5 Specjalna	45
	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy	36
	Razem:	336
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Pelplinie	Szkoła Podstawowa Nr 3 Specjalna	53
	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy	25
	Wczesne wspomaganie	20
	Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze	26
	Razem:	124

Dzieci z tych szkół z orzeczeniami o niepełnosprawności mogą liczyć na aktywną opiekę psychologiczną i pedagogiczną, tak samo ich rodzice mogą liczyć na pomoc danej szkoły. Uczniowie z orzeczeniami o niepełnosprawności są objęci takimi zajęciami jak m.in. zajęcia indywidualne, rewalidacja, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, wyrównawcze. W ramach działań wspierających rodzice również objęci są doradztwem psychologiczno – pedagogicznym (spotkania z wychowawcą, pedagogiem szkolnym).

Pozostałe placówki edukacyjne, do których w roku szkolnym 2019/2020 uczęszczali podopieczni z niepełnosprawnością *(dane na podstawie przedłożonych wskaźników przez niżej wymienionych Realizatorów Programu)*:

- Collegium Marianum Liceum Katolickie w Pelplinie – 1 uczeń,
- II Liceum Ogólnokształcące w Tczewie – 16 uczniów,
- I Liceum Ogólnokształcące w Tczewie – 5 uczniów,
- Zespół Szkół Technicznych w Tczewie – 8 uczniów,
- Zespół Szkół Branżowych w Tczewie – 8 uczniów,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Gniewie – 24 uczniów.

WSPARCIE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH NA POZIOMIE PONADGIMNAZJALNYM

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” – Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Warunkiem uczestnictwa w programie w Module II jest znaczny stopień niepełnosprawności, nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej, lub kolegium, lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi. W ramach Modułu II udzielane jest dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów czesnego, przyznawany jest dodatek na pokrycie kosztów kształcenia oraz dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

W 2020 roku PFRON przekazał na realizację Modułu II środki finansowe w wysokości 429.686,30 zł. Do Starostwa Powiatowe w Tczewie – Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON, złożono 124 wnioski na dofinansowanie kosztów kształcenia na poziomie wyższym. Zawarto umowy o dofinansowanie w łącznej kwocie 419.649,05zł. W większości dofinansowana została nauka na poziomie studiów licencjackich i magisterskich, studiów podyplomowych, szkół policealnych, oraz w dwóch przypadkach na poziomie studiów doktoranckich.

Ponadto do szkół ponadpodstawowych została przekazana informacja w postaci ulotek informacyjnych na temat możliwości uzyskania dofinansowania kosztów nauki na poziomie wyższym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach ww. Programu.

PROMOWANIE I ROZWÓJ WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ W POWIECIE

Na terenie powiatu tczewskiego w 2020 roku działały trzy warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez:

- 1) Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie, ul. Wigury 84 – warsztaty dla 35 uczestników;
- 2) Stowarzyszenie Na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie, ul. Grunwaldzka 1 – warsztaty dla 20 uczestników;
- 3) Caritas Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie, ul. Sambora 28 – warsztaty dla 25 uczestników.

Koszty działania WTZ z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania w 2020 roku wyniosły łącznie 1.822.080,00 zł, w tym dofinansowanie wypłacone ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 1.639.680 zł, z budżetu powiatu tczewskiego – 182.400,00 zł.

Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Tczewie - w związku z zamknięciem warsztatów terapii zajęciowej w wyniku pandemii, pracownicy ośrodka (terapeuci i rehabilitanci) nagrali serię e-poradników. Były to filmy instruktażowe dotyczące tworzenia rękodziela w domu, serie ćwiczeń rehabilitacyjnych oraz filmy dotyczące edukacji muzycznej. Wszystkie filmy dostępne są na kanale YouTube ośrodka. W czasie pandemii przystąpiono do projektu „Radia Sowo”, w którym brało udział 30 oddziałów Kół PSONI z całej Polski. Uczestnicy zaangażowani do projektu (5 osób) tworzyli audycje radiowe oraz materiały filmowe, które udostępniono na specjalnie stworzonym portalu. Sam portal zawiera też bogatą bibliotekę materiałów edukacyjnych dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu rozwijane były umiejętności związane z katalogiem kompetencji cyfrowych. Dzięki projektowi uczestnicy mieli okazję wcielić się w rolę dziennikarzy radiowych.

OBEJMOWANIE AKTYWNĄ OPIEKĄ PSYCHOLOGICZNĄ I PEDAGOGICZNĄ WSZYSTKICH DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH OD MOMENTU STWIERDZENIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, A ICH RODZICÓW DORADZTWE M PSYCHOLOGICZNYM I PEDAGOGICZNYM

Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie – realizowano projekt „Tak słucham”. Jest to telefon zaufania (wsparcia), przy którym, na zasadach wolontariatu, dyżury pełnili psycholodzy, terapeuci zajęciowi, oligofrenopedagodzy, doradca zawodowy, specjalista do spraw projektów. Pod numerem telefonu 792 111 322 w określonych godzinach, które podano na portalu społecznościowym FB Stowarzyszenia, został wysłuchany każdy, kto potrzebował pomocy. Dodatkowo uruchomiono adres mail-owy takslucham.tcz@gmail.com, gdzie zgłaszano potrzebę wsparcia. Ze wsparcia skorzystały

osoby niepełnosprawne i członkowie ich rodzin - około 60 osób. Projekt jest nadal kontynuowany.

Zespół Szkół Katolickich w Tczewie – Katolickie Liceum Ogólnokształcące – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej odbyło się 17 wspierających spotkań z rodzicami i 87 indywidualnych spotkań z uczniami. We współpracy z Centrum Psychoterapii Poznawczo-Behawioralnej w Warszawie zostało przeprowadzone szkolenie pn. „Praca z uczniem z Zespołem Aspergera”, w którym uczestniczyło 43 nauczycieli, a biblioteka szkoły została uzupełniona o pozycje pracy z uczniem z Zespołem Aspergera.

Koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencją w Tczewie - w okresie od 1 marca do 25 września 2020 roku realizowano projekt „Pokonaj stres” (Umowa nr SP.032.68.2020 z dnia 2020-02-24) w ramach środków pozyskanych z powiatu tczewskiego. Projekt zakładał 25 godzin wykładów psychologicznych o tematyce przeciwdziałania stresom, 25 godzin relaksacji oraz 50 godzin masażu relaksacyjnych. Projekt był kompleksową formą wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w zakresie zwalczania i przeciwdziałania stresom. 20 uczestników korzystało dodatkowo z hipoterapii i basenu w ramach umów z Urzędem Miasta.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5

AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania określone w celu szczegółowym nr 5:

- 1) zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- 2) organizowanie staży, prac interwencyjnych oraz społecznie użytecznych;
- 3) wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- 4) szkolenie i przekwalifikowanie oraz promowanie różnych form zatrudnienia;
- 5) podnoszenie świadomości społecznej celem przezwyciężenia negatywnych postaw dotyczących zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnych pracodawców.

Realizatorzy tych działań to samorząd gminny i powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe.

Działania podjęte:

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tczewie, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku, było zarejestrowanych 221 osób niepełnosprawnych, w tym 39 z prawem do zasiłku. W ramach aktywizacji zawodowej w 2020 roku podjęto następujące działania:

- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych – 5 osób,
- organizowanie staży, prac interwencyjnych oraz społecznie użytecznych – 14 osób,
- wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej – 2 osoby,
- promowanie różnych form zatrudnienia – w ramach Indywidualnego Planu Działań IPD z usług skorzystało 106 osób.

Łączny koszt powyższych działań – 129.329,64 zł.

Program wyrównywania różnic między regionami III - projekt pn. „Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych z powiatu tczewskiego na rynku pracy”: zaplanowana kwota dofinansowania ze środków PFRON w wysokości 50.000 zł. Nie doszło do realizacji projektu z uwagi na brak zainteresowania osób niepełnosprawnych podjęciem rozpoczęcia działalności oraz rezygnacją pracodawców z zawarcia umowy w ramach kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” – Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. Warunkiem uczestnictwa w programie jest znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, aktywność zawodowa, pełnienie roli przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego dziecka. W ramach tego obszaru dofinansowywane były koszty związane z opłatą za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu. W 2020 roku z programu skorzystało 14 osób. Zawarto umowy na dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku/przedszkolu na łączną kwotę 36.699,25 zł.

Informacja o stanie zatrudnienia pracowników z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w 2020 roku *(na podstawie udzielonych informacji przez poniższych realizatorów programu):*

- Szpitale Tczewskie SA – 20 osób,
- Komenda Powiatowa Policji w Tczewie – 6 osób,
- Urząd Gminy Morzeszczyn – 8 osób,
- Starostwo Powiatowe w Tczewie – 22 osoby.

Osoba sporządzająca: Aleksandra Bierut
 Osoba zatwierdzająca: Alicja Szczepińska-Mian
 Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON
 Tczew, dnia 12 lutego 2021 roku